

Sadnega sejma se udeleži lahko vsakdo, ki ima na prodaj kaj več lepega, obranega, zimskega, namiznega sadja, pred vsem jabolki, hruškami in orehovi. Vzorci sadja se bodo morali postaviti na sejem v posebnih zabojčih, ki so posneti po ameriškem normalnem zabojju in zelo pripravljeni za prevažanje sadja. Kdor se bo pravočasno zglašil, bo dobil zabojčke brezplačno od Sadjarskega in vrtnarskega društva. En zabojček drži okroglo 20 kg sadja — najdebelejših jabolki gre noter 72, najdrobnejših, ki pridejo v poštev kot tržno blago, pa 252. V en zaboj se bo smela vložiti samo ena sorta jabolki ali hrušk, ki mora biti enake kakovosti in kolikor mogoče enako debela. Samo ob sebi je umevno, da mora natančno odgovarjati blagu, ki je namenjeno za prodajo. Sadjarji iz bližnje ljubljanske okolice bodo lahko pripeljali sadje na sejem kar na vozovih nezapakovano, toda ločeno po sortah in lepo razbrano. Vsi drugi ga bodo poslali po železnici kot brzovozno blago.

Sadjarje opozarjamo, da se ne prenačijo s prodajo ker pozno zimsko sadje naj bi se trgalo še le proti sredi oktobra. Le tako sadje ima pravi okus in pa — kar je jako važno — potrebno trpežnost. Pri nas navadno vse preveč hile s spravljanjem in prodajo. Ko bi se imela trgovina z zimskim sadjem še le razviti, ga navadno ni več. Poizkusili naj bi enkrat s sadnim sejmom vsaj tisti, ki imajo kaj več blaga, ki utrpijo toliko časa, da ga razberejo in ki imajo primerno shrambo za nekaj tednov. Sedaj je trg prenapolnjen z jesenskim sadjem. Zato pa tudi zimsko še nima prave veljave.

Sicer pa nič ne tvega, kdor se sejma udeleži. Zaboj bo dobil zastoj, prostor na velesajmu ne stane nič, na sejem poslani vzorci se bodo prodali in izkupiček bo njegov — in če sadje proda, bo namen sejma dosežen brez vsakih težav.

Kdor se bo torej odločil za sejem, naj nemudoma ali najkasneje do 8. t. m. prijavi udeležbo Sadjarskemu in vrtnarskemu društvu v Ljubljani. Navede naj, s kolikimi vzorci se bo udeležil in koliko biaga ima na prodaj. Takoj na to bo prejel potrebne zaboje in vse, kar je za vlaganje potrebno. Sadje bo treba poslati v Ljubljano do 17. t. m.

Kmetijska dela v mesecu oktobru.

V splošnem in pri živini.

V oktobru spravljamo vse tiste poljske pridelke in različno sadje, ki septembra še ni bilo zrelo ter ga vsled tega nismo mogli spraviti pod streho. Pred spravljanjem očistimo shrambe vsakoršne nesnage, ki bo mogla postati pozneje vzrok, da bi sadeži segnili. Krompir in korenstvo je treba spraviti v najhladnejšo klet, ker ga le na ta način moremo ohraniti dolgo časa nepokvarjenega. V toplih kletih krompir in korenstvo rado gnije, proti pomladi pa hitro kali in poganja. Toplina krompirjeve kleti naj ne presega 6 stop. C. Ako imamo premalo krova za krompir in korenstvo — peso, mrkev in repo —, tedaj si odpomoremo s podpisnicami, ki jih skopljemo na njivi ali v bližini hiše. V podpisnicah moremo ohraniti imenovane sadeže sveže in zdrave celo do pozne pomladi. Podpisnice so 25 cm globoke, 2 m široke in poljubno dolge jame, v katere se vlagajo gomolji in korenstvo v podobi strehe. Čim več imamo sadežev za vlaganje, tem daljša mora biti jama. Dokler ni mrazu, zasujemo zemljo le ob obeh straneh kupa in si-

motil vse njegove dotedanje pojme o viteštvu in plemenitem junaštvu v reševanju pomoči potrebnega nežnega spola.

motil vse njegove dotedanje pojme o viteštvu in plemenitem junaštvu v reševanju pomoči potrebnega nežnega spola.

Mladi orjak, »divji mož«, kakor si ga je imenoval Clayton, je držal levinjo — za rep, se upiral z nogami ob steno in vlekel žival z okna, da so se mu napenjale jeklene mišice in modre žile na silnih plečih in rokah.

Mladi orjak, »divji mož«, kakor si ga je imenoval Clayton, je držal levinjo — za rep, se upiral z nogami ob steno in vlekel žival z okna, da so se mu napenjale jeklene mišice in modre žile na silnih plečih in rokah.

Za hip je Clayton osupnil nad toliko drznostjo.

Za hip je Clayton osupnil nad toliko drznostjo.

Pa brž se je zavedel, priskočil je in tudi sam pograbil za rep.

Pa brž se je zavedel, priskočil je in tudi sam pograbil za rep.

Tedaj se je oglašil čudni neznanec.

Tedaj se je oglašil čudni neznanec.

V zapovedujočem, odločnem glasu mu je nekaj naročal. Glas je bil hreščec, renčec in Clayton ga ni razumel. Vkljub temu je krepko prijel za rep ter vlekel z vso močjo. »Divji mož« pa je nevoljno renčal nad njim v svojem neznanem jeziku.

V zapovedujočem, odločnem glasu mu je nekaj naročal. Glas je bil hreščec, renčec in Clayton ga ni razumel. Vkljub temu je krepko prijel za rep ter vlekel z vso močjo. »Divji mož« pa je nevoljno renčal nad njim v svojem neznanem jeziku.

Ubogi Clayton! Kako lahko bi bil pomagal —

Ubogi Clayton! Kako lahko bi bil pomagal —

Zaman mu je Trzan dopovedoval v glasovih Kršakovega rodu, naj vzame strupene puščice iz tulja in naj jih zasaadi Sabori v hrbet in naj prime za njegov dolgi lovski nož ter ga zabode Sabori v srce. Sam ni smel izpustiti živali, ker bi je slabotni Clayton nikdar in niti za trenutek ne mogel zadržati.

Zaman mu je Trzan dopovedoval v glasovih Kršakovega rodu, naj vzame strupene puščice iz tulja in naj jih zasaadi Sabori v hrbet in naj prime za njegov dolgi lovski nož ter ga zabode Sabori v srce. Sam ni smel izpustiti živali, ker bi je slabotni Clayton nikdar in niti za trenutek ne mogel zadržati.

Pa belokožec ga ni razumel —

Pa belokožec ga ni razumel —

Skupno sta torej vlekla in žival je renčec in tuleč od jeze zlezla z okna.

Skupno sta torej vlekla in žival je renčec in tuleč od jeze zlezla z okna.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj, nad čimer so menda ostrmele same nebeške zvezde — Claytonu vsaj je v nemi grozi otrpnila vsa kri v žilah.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj, nad čimer so menda ostrmele same nebeške zvezde — Claytonu vsaj je v nemi grozi otrpnila vsa kri v žilah.

Le s kremplji se je še žival držala okna. Trzan si je lomil glavo, kako in s čim bi jo napadel.

Le s kremplji se je še žival držala okna. Trzan si je lomil glavo, kako in s čim bi jo napadel.

Pravo Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljšo! Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“.

V vinogradu.

Grozdje v vinogradu dozoreva in postaja z vsakim dnevom slajše. V letošnjem letu neurja in deževja je tudi grozdje v zoritvi zaostalo, četudi so zadnji tedni v mesecu septembru vplivali na kakovost grozdja zelo ugodno. Zato bo treba s trgatvijo počakati vsaj do druge polovice oktobra, zlasti če bo trajalo suho vreme še naprej. Kdor ima v svojem vinogradu namizne sorte, kot muškatelec, muškadni silvanec, muškadni žlahtni, silvanec i. dr. more grozdje s pridom vnovčiti na grozdnem trgu. Pri letošnji trgatvi moramo paziti posebno na to, da odstranimo vse suhe in trde jagode, ki so bile napadene po peronospori in oidiju, ker nam le-te morejo zmanjšati pridelek in poslabšati kvaliteto. V večjih vinogradih berejo vsako sorto zase, da dobijo sortna vina, ki se plačujejo dražje, kakor mešana. Pri trgatvi in prešanju grozdja je največja snažnost zelo na mestu. Najboljše je, pred trgatvijo vso posodo, ki pride pri tem poslu v uporabo, izmiti z vrelo vodo, v kateri smo raztopili 2 odstotka sode. Stiska naj se kolikor mogoče naglo, da ne pride grozdje z zrakom preveč v dotiko. Zračni kisik kvari mošt in utegne povzročiti poznejše rjavenje vina. Po končani trgatvi je misliti na nadomestilo hranilnih snovi, ki smo jih odvzeli zemlji z dobljenim pridelkom. Gnojimo s hlevskim gnojem, kompostom, umetnimi gnojili, ali pa tudi z zemljo, ki je na hranilnih snoveh bogata. Po nekod gnoje s kamenjem, ki rado razpada. Takšno kamenje je bazalt, škrljavec in lapor. Gnojenje z laporjem je v Nemčiji že zdavnaj v navadi. Tam kopajo lapor v času, ko ni drugega dela, v jamah in ga vozijo zdrobljenega v vinograde. — Zelene cepljenke je položiti v zemljo (pogrobati), da jih mrz ne poškoduje. Osipajmo eno- in dveletno trsje v vinogradu do tretjega žlahtnega očesa, da ne pozebe po zimi. Izkrpajmo luknje, ki so nastale v mladih nasadih vsled uporabe slabega trsja, z močnimi eno- ali dveletnimi trtami, ki jih obrežemo še le spomladi. Pri sajenju v jeseni, ki je vsekakor boljše od spomladanskega, prikrašamo samo korenine. Trte, ki so izostale pri sajenju, smejo znašati k večjemu 5 odstotkov vsega posajenega trsja.

V sadonosniku.

Zimsko sadje spravljamo enako, kakor poletno. Natrgano namizno sadje razbiramo v dve vrsti. Najlepše sadove dajemo k prvi vrsti, slabše in drobnejše in pri hruškah tudi kamenite pa k drugi vrsti. Najdebelejše izbrane sadeže ene in iste sorte imenujemo kabinetne sadeže. Sadje, katerega ne maramo shraniti kot namizno sadje, posušimo ali pa sprešamo v sadjevec. — Razbrano namizno sadje spravimo v hladno shrambo, ki naj bo zračna in ne presuha. Sadne shrambe je treba

Spomnil se je boja s Kršakom.

Koj je izpustil rep, po bliskovo se je vrgel Sabori na hrbet, njegove jeklene mišičaste roke so segle Sabori pod prednje noge, se ji ovile okrog tilnika, — prsti so se sklenili in »popolni Nelson« je objel žival krog tilnika ter je upognil hrbtenico.

Levinja je zarjavela in se vrgla na hrbet, pa silni Trzan je le še huje pritisnil.

Besno se je valjala po tleh, da bi se iznebila strašnega napadalca, bilo in lovila je s šakami krog sebe, — pa huje in huje so pritiskale jeklene mišice in vedno globlje je lezla Saborina glava.

Bolj in bolj so slabeli njeni napori.

In Clayton je videl, kako so se nabrekle silne mišice v rokah in na tilniku »divjega moža«, cele grudaste kepe so vzrastle pod rjavo kožo, še eden orjaški napor — in nato zamožkel hrešč.

Trzan je prelomil levinji hrbtenico v tilniku.

Mladi orjak je planil na noge, stopil premagani Sabori za vrat ter zagnal v strmečo zvezdnato noč divji, zmagovalni bojni krik Kršakovega rodu.

Noč je umolknila in mrtva, plaha tihota je zavladala na obrežju in v džungli.

Tedaj pa se je iz koče boječe oglašila Ine.

»Gospod Clayton —, za božjo voljo, kaj se je zgodilo —? Ali ste še živi —?«

Clayton je skočil k vratom, zaklical, da je vse v redu in da naj odpre.

(Dalje prihodnjič).

od časa do časa dobro osnažiti, police pomiti in sten pobeliti. Dobro je tudi prostor večkrat zažveplati, da uničimo glivice, ki povzročajo gnilobo in plesen. V sadni šrambi ne smejo biti predmeti, ki razširjajo oster duh, kakor kislje zelje, repa, ribe itd. V sadni kleti pri 4 stop. C se da sadje ohraniti do polletja prihodnjega leta. Fino in občutljivo sadje naložimo v več plasteh. Police se napravijo iz 2—3 cm debelih in pol metra širokih desk, ki so postavljene na širokih stebrih v razdalji 20—30 cm vsakebi in pritrjene ob steni sadne šrambe. Ob robu pribijemo 10 cm široko lato ali remelj, ki brani, da sadje ne pada na tla. V večjih sadnih šrambah najdemo police, ki so zbite iz samih ozkih remeljev, da lažje prihaja zrak med sadje. Zelo pripravne police napravimo tudi tako, da nakopičimo v stojalu lese, druga vrh druge. Te posamezne lese se premikajo v stojalu, kakor predali v omari.

V drevesnici pregledajmo okulate in prerežimo vezi, ki se zajedajo v kožo. Za nove drevesnice je treba pripraviti prostor že sedaj. Ta prostor pognojimo s hlevskim gnojem in ga rigolamo 50—60 cm globoko. Za drevesnice v večjem obsegu moremo zemljišče tudi preorati s plugom-rojalnikom. V sejalnici sejemo peske, ki naj izhajajo od bujno rastočih divjakov, da dosežemo močna drevesa. Ob priliki prešanja sadja imamo najlepšo priliko, da dobimo zanesljivo blago za seme. Jesenska setev pesk je boljše od spomladanske. Peske sejemo v pomladi le tedaj, ako v jeseni nismo imeli za to pripravnega prostora.

Na polju.

Dovršimo setev ozimne. Spravljajmo pozno koruzo in sušimo listje koruznih stricjev (kožuhovino). Listje od koruznega latovja je zelo pripravno za posteljno slamnico, ker se ne drobi, je mehko in dovolj prožno. Kmetice, ki si ne morejo nabaviti dragih žimnic in vložkov na vzmeteh, naj opremijo svoje postelje s koruzno kožuhovino in zibale se bodo na naravnih vzmeteh, kot bogate meščanke na umelih. Zanjimo ajdo ter jo spravljajmo v kolozce, da ne segnje ob dežnem vremenu. Ajda je letos v krajih, kjer ni bilo toče, prav dobro obrodila, kar bo nekoliko popravilo slabo setev ozimne. Ruvajmo peso, repo in korenje ter shranjujmo te pridelke v hladnih kletih. Orjimo jesensko praho, ko so druga nujna opravila gotova. Ako hočemo pritegniti spodnje še neizčrpane zemeljske plasti rastlinam v izkoriščanje, tedaj orjimo v jeseni globoko brazdo. S takšnim oranjem spravimo spodnjo plast zemlje na površje, kjer se bode pod vplivom zraka, vode in toplote spremenila v rahlo in rodovitno plast, in bo nudila rastlinam nove hrane. Za globoko oranje zelo pripravni so Sackovi rajolni plugi z dvema lemežema, s katerimi se more orati do pol metra globoko. Seveda je treba pripreči dva para čvrste živine. Zorana zemlja se pusti v surovih (debelih) plasteh ali brazdah čez zimo ter se šele spomladi prevlači ali plitvo preorje. Z globokim jesenskim oranjem zatiramo najlažje nadležni plével, ki se v nižjih plasteh zemlje vsled pomanjkanja zraka zduši in polagoma seguije.

Na vrtu.

Okopavajmo zimsko zelje, zimsko solato in zimski ohrovt. Trgajmo paradiznike ter jih vkuhavajmo z dodatkom nekoliko sladkorja. Pri tem ravnajmo takole: Snažne paradiznike pristavimo k ognju brez vode, prekuhajmo in nato pretlačimo skozi sito. Lupine in seme zavrzemo, mezgo pa pristavimo vnovič k ognju in dodamo sladkor. Če imamo »Weekove Reform« steklenice za shranjevanje, zadostuje za kuhanje kake pol ure, drugače je treba kuhati tako dolgo, da mezga v kepah od kuhlje odpada. Sekajmo zelje in ga denimo kisat v leseno posodo. Prazne grede preklopamo in pustimo ležati čez zimo neporavnane. — Vse občutljive cvetlice spravimo na varno. Potaknimo vzpenjalke, mnogocvetnice, ribez, kosmuljo, divjo trto in kutine. Koncem meseca vzamimo iz zemlje gomolje dalj in čebulice mečkov. Presajajmo lepotično grmičevje in spravljajmo različna semena.

V kleti.

Pripravimo sode, ki jih rabimo v času trgatve. Pred napolnjevanjem jih žveplajmo z žveplom na platno, papir ali azbest. Žveplo na azbest je najboljšje, ker pri gorenju ne odpada. Z žveplanjem uničimo škodljive glivice, ki se nahajajo v notranjosti sode in deloma tudi glivice, ki se nahajajo v moštu samem. Kvasnim glivicam pa žveplanje ne škoduje, ampak jih še spodbudimo k večji delavnosti. Sode, v katere mislimo natočiti mošt iz močno gnilega grozdja, žveplamo močneje, nego posodo, katero nalijemo z moštom iz zdravega grozdja. V prvem slučaju damo na polovnjak eno platneno trščico, v drugem pa samo polovico trščice. Sodov ne smemo napolniti do vrha z moštom. Pred burnim kipenjem se mošt segreje in raztegne ter vsled tega teče iz sode, ako ne pustimo nekaj praznega prostora. Prazen prostor od pilke do površine mošta naj znaša pri polovnjaku 15—20 cm. Ko začne mošt vreti, je postaviti na sod kipelno veho, ki zabranjuje pristop zraka do mošta, vendar pa omogoča, da ogljenčeva kislina uhaja iz sode. Pod kipelno veho kipi torej mošt, ne da bi prišel z zrakom količkaj v dotiko. Kvasnih glivic to nikakor ne ovira v svojem delovanju, temveč samo na glivice od plesni, birse in očetne glivice, ki brez zračnega kisika ne morejo izhajati. Kipelne vehe so iz stekla, gline ali pločevine. Ako mošt v sodih razpošiljamo, tedaj ga moramo močno žveplati (enako, kakor mošt iz gnilega grozdja), da vrenje zadržujemo. Vrh tega je postaviti v pilke kipelne pipice, da nam razvijajoča se ogljikova kislina ne razžene sodov. Toplina kleti za mošt naj znaša 12—16 stop. C. Če bočemo, da mošt dobro in hitro pokipi, uporabljamo čistorejene kvasne glivice. Naro-

čamo jih pri kemičnem preizkuševalšču v Mariboru ali Ljubljani.

V čebelnjaku.

Začnimo s prezimovanjem čebel, kar storimo s skrčenjem čebelnega prostora in zamašenjem vseh odprtih s slamo ali vato. Pri tem poslu se prepričajmo o sposobnosti matice, o moči panja, o količini hrane in o velikosti prostora. Matica ne sme biti starejša od dveh let, sicer jo je zamenjati z mlado. Samo močan panj more dobro prezimiti. Stare delavke ne dočakajo pomladi; zato jih je raje uničiti, da ne jedo po nepotrebnem med. Srednje močan panj mora imeti za zimo približno 10 kg medu. Čebelam pustimo toliko prostora, kolikor ga lahko dobro pokrivajo.

Koga li branje pač ne veseli,
Oktobra ta najprijetnejši čas?!
Vse staro, mlado v vinograd hiti,
Da s pridom izkoristi trtni kras.

Ajdo rodno žanjejo žanjice;
Repo, peso, zelje in korenje
Brž si skrbno spravljajo ženice,
Zakasnelo sejejo semenje.

Vekoslav Štampar.

Politični ogled.

Država SHS.

Voditelji Pašič-Pribičevićeve politike so uvideli brezplodnost svojih namenov glede velikih shodov proti sedanjim vladi in so se vrgli na čisto zarotniška dela. Eden od najbolj umazanih korupcionistov in glavni Pašičev zaupnik, bivši minister pravde Lazica Marković, se je zadnji čas prav sumljivo sukal okrog nekaterih generalov v Beogradu in po drugih mestih. Ti generali se imajo za svojo čast in za svoj položaj zahvaliti edinole Pašiču in ne svoji sposobnosti in zato je tudi razumljivo, da gredo z nekaterimi upravnimi činitelji vred čez drn in sirn za Pašičevo politiko. Vlada je razkrila, da je bila poleg že dolgotrajnih groženj po Pašič-Pribičevićem časopisju pripravljena tudi prava zarota z namenom, prisvojiti Pašiču zopet oblast in uvesti diktaturo, pa naj bi bilo to tudi pod ceno krvave meščanske vojne v naši državi. Kakor je bilo vsem razsodnim in treznim že davno jasno, tako se mora sedaj povspeti do splošnega prepričanja, da so radikali in Pribičevićevci samo v toliko vneti monarhisti, v kolikor gre to v korist in račun njihove stranke. Z živjoklici na kralja hočejo vladati nepošteno in protiljudsko, če pa vlado izgubijo, pa z živjoklici na kralja hodijo po najumazanejših in najnepoštenejših potih do zopetne pridobitve oblasti, in če to ne gre, so zopet polni groženj napram kralju ravno tako, kakor napram narodu in zakonu.

Vprašanje vstopa poslancev HRSS v vlado še vedno ni rešeno. Hrvati so napram temu zavlačevanju popolnoma mirni, češ, kakor se je hujskanje in laganje od Pašič-Pribičevićeve strani za nekaj časa izživeljo povodom našega prihoda v parlament, tako se bo izživeljo v svojem času tudi sedaj, ko smo mi popolnoma pripravljeni vstopiti v vlado. Hujskarije in laži so se poprej uveljavljale čela leta, potem samo mesece in tedne in kmalu dočkamo čas, da bo pravica in poštenost zmagovala brez vsakega zavlačevanja.

Narodna skupščina se sestane, če ne pride kaj prav posebnega vmes, dne 11. t. m. in kot najnujnejše stvari pridejo na dnevni red invalidski zakon in zakon o pobjanju korupcije.

Rumunija.

Vladno nasilje, kakor preki sod, vojaška oblast, mnogoštevilne aretacije, prepoved vseh sestankov, plenitev časopisja in drugo proti nezadovoljnemu prebivalstvu Besarabije in drugih rumunskih pokrajin, ne prinaša rumunski vladi prav nobenih zaželenih uspehov, ampak ravno nasprotno, združuje vse opozicijske stranke k vedno odločnejšemu nastopu proti liberalcem, ki so si prisvojili oblast v državi. Opozicija najhujše obtožuje gospodarsko in finančno politiko sedanje vlade in skorajšnji vladni padec postaja neizogiben tudi na miren način, če ne bo poprej vladno nasilje po pretežnem delu države zanetilo in izzvalo prave revolucije.

Italijanski fašisti in liberalci.

V Livornu je imela italijanska liberalna stranka, ki je doslej edina podpirala vlado, svoj kongres, da se odloči, ali naj še v bodoče ostane v zvezi z fašisti, ali pa naj vstopi v opozicijo. Zborovalci kongresa so takoj sprva odbili predlog za brezpogojno sodelovanje v fašistovski vladi in potem se je razpravljalo samo o tem, ali naj od časa do časa sodelujejo pod gotovimi pogoji, ali pa naj vstopijo v strogo opozicijo. Ko je pa Mussolini na nekem fašistovskem shodu izjavil, da njegova revolucionarna vlada niti ne rabi parlamenta, je pa večina liberalcev takoj sklenila, da je treba iti v opozicijo. Fašisti se sicer nadajo, da se bodo liberalci razbili in da bo eden del ostal z njimi, a neizogibna je sramota in težava, da bo morala

fašistovska vlada v zunanja zastopstva države pošiljati svoje fašiste.

Pred volitvami v Angliji.

Angleški liberalci in konservativci, ki so si drugače najhujši nasprotniki, hočejo složno nastopiti proti vladejoči delavski stranki v zadevi sklepa angleško-ruske pogodbe. Voditelj delavske stranke in vladni predsednik Macdonald je izjavil, da njegova vlada takoj odstopi, če ta pogodba ne bi bila sprejeta. V tem slučaju bi bile razpisane nove volitve in vse kaže na to, da bi jih vodila delavska stranka kot najmočnejša, ki zamore pričakovati še več mandatov kot poprej, ker se je zlasti zunanjepolitično dobro obnesla na vladi in ker se trudi za zvezo z Rusijo, za katero je angleška delavska javnost zelo dovetna.

Francosko-nemška trgovinska pogajanja.

Nemški poslanik je posetil predsednika francoske vlade Herriota in ob tej priliki izjavil, da nemška vlada želi, da bi bila trgovinska pogajanja kar najprej uspešno končana. Glasom listov je nemški poslanik storil ta korak na izrecno naročilo berlinske vlade, ker se je doslej opazalo nezaupanje do Nemcev. Sedaj se splošno smatra, da so krenila francosko-nemška trgovinska pogajanja v povoljno smer.

Svedske volitve.

Iz švedskih volitev so izšli socialisti kot najmočnejša stranka s 104 poslanci. Kmetiska stranka je svoje mandate obdržala, konservativci približno tudi, največ so pa izgubili liberalci. Novo švedsko vlado bodo sestavili najbrž socialisti.

Prosvetna zveza.

Vabilo na občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru. V znislu člena 16 zveznih pravil sklicujemo v Maribor za četrtek, dne 30. oktobra 1924, redni občni zbor Prosvetne zveze v Mariboru ob pol 10. uri dopoldne v društveno sobo, Koroška cesta 1, poleg Cirilove tiskarne, z naslednjim dnevnim redom: 1. Ugotovitev sklepčnosti po čl. 18 zveznih pravil. 2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročila odbornikov. 4. Poročila zastopnikov avtonomnih zvez odsekov. 5. Poročila preglednikov. 6. Volitve: a) predsednika, b) osem odbornikov, c) trih preglednikov, č) pet članov v razsodišče. 7. Določitev redne letne članarine včlanjenih društev za leto 1925. 8. Sklepanje o predlogih odbora in včlanjenih društev. 9. Študijski. Ko dajemo to na znanje, vabimo in prosimo s tem vsako včlanjeno društvo, da se udeleži občnega zbora gotovo vsaj po enem delegatu, ki mora imeti po določbi čl. 16 zveznih pravil pismeno pooblastilo. Čas in velika važnost občnega zbora zahtevata, da ne bo niti enega društva, ki ne bi bilo zastopano na občnem zboru, ki mora biti letos res ljudskoprosvetni parlament. Gre za dalekosežne odločitve in preosnovno naše prve krščansko-socialne prosvetne matice, zato morajo biti pri tem soudeležena prav vsa včlanjena društva. Včlanjena društva morajo morebitne predloge poslati pismeno vsaj osem dni poprej Prosvetni zvezi, da bo mogoče sklepati o njih na občnem zboru. Za potovanje delegatov po železnici je dovoljena polovična vožnja. Na občni zbor so povabljeni tudi naši somišljeniki, ki se zanimajo za krščansko-socialno prosvetno delo. — Dr. Josip Hohnjec I. r., predsednik. Ivan Prijatelj I. r., tajnik.

J. Kramberger:

NEKAJ O NAŠIH KNJIZNICAH.

(Spričo občnega zbora Prosvetne zveze v Mariboru dne 30. X. 1924.)

Ze skoro v vsaki župniji, da celo v mnogih vaseh imamo knjižnice, biblioteke. To so po večini naše društvene knjižnice ali pa tudi šolske, učiteljske, župnijske in zasebne biblioteke.

Odkod beseda bibliotheka — knjižnica? Beseda »bibliotheka« je sestavljena dveh grških besed: biblion + theke, ter pomeni našo slovensko: knjižnico. Prvotno pomeni ta beseda le prostor, omara ali stojalo, v katerem se nahajajo knjige. Sčasoma se je pomen prenesel tudi na vsebino tistega, kar je v omari, oziroma na stojalu, na knjige, pa tudi na prostor, v katerem se omara ali stojalo s knjigami nahaja. Tako pravimo: Grem v biblioteko; grem v knjižnico.

Beseda »knjižnica« prihaja od besede »knjiga«, kakor n. pr. beseda »kolarnica« (prostor, kjer se shranjujejo kolesa — vozovi) od besede kolo. Prvotno pa pomeni pri nas ta beseda zbirko knjig, potem pa tudi prostor, v katerem se knjige nahajajo (grem v knjižnico).

O knjižnicah imamo posebno znanost, ki je pri nekaterih večjih narodih (Angleži, Nemci, Francozi) visoko razvita. Ta znanost ima nalogo, proučevati pred vsem dvoje: 1. Kako naj se knjižnice urejujejo in 2. kako naj se knjižnice upravljajo, hoče pa tudi proučevati zgodovino knjižnic.

Mnogokrat moramo slišati, da mi Slovenci nimamo dosti »literature«, slovstva. To govorijo posebno radi še nekateri naši slovenski takozvani »naprednjaki«, ki se menda sramujejo tega, da so sinovi slovenske matere. Neki moj tovariš pri vojakih, ki je sicer vrst do dečko, vendar velik »Jugoslovan« v besedi, je v nekem razgovoru izustil: »Kaj bomo mi Slovenci s to revščino!« Podpri je svojo trditve s tem, da mi nimamo Shakespeara, Danteja, Goetheja, Tolstoja, Dostojevskega itd. Mogoče jih res nimamo, toda naši: Prešern, Stritar, Cankar, Zupančič in drugi so za nas več, kakor za druge razni velikani. Pravimo pa le: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Slovenec ljubi knjigo in rad čita. Dokaz temu je gotovo že to, da ima skoraj vsaka kmetijska hiša svojo knjiž-